

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Հայոց պատմություն

ԹԵՄԱ՝

*Կրթությունը և տեղեկատվական տեխնոլոգիաները,
դրանց դրական և բացասական ազդեցությունը*

Կազմեց՝ *Գոռ Հրանդիկի Հովհաննիսյանը*

(անուն, ազգանուն, հայրանուն)

Արձվանիկի միջնակարգ դպրոց

(դպրոցի անվանումը)

Ղեկավար՝ *Լիլիթ Առաքելյան*

« Կապանի N2 ավագ դպրոց » ՊՈԱԿ

(վերապատրաստող կազմակերպության անվանումը)

Կապան 2022

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Նախաբան.....	2
Գլուխ 1. Կրթություն: Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ.....	3-5
Գլուխ 2. Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների օգտագործումը կրթական ոլորտում.....	6-8
Գլուխ 3. Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ. օգուտ, թե՞ վնաս: SS-ի դրական և բացասական ազդեցությունը.....	9-11
Եզրակացություն.....	12
Հավելված.....	13-14
Օգտագործված գրականության ցանկ.....	15

Նախաբան

*«Կրթությունը ամենահզոր զենքն է,
որը դու կարող ես օգտագործել
աշխարհը փոխելու համար»:*

Նելսոն Մանդելա

Պատահական չէ, որ որպես հետազոտական աշխատանքի նախաբան ընտրվել են հենց այս խոսքերը. չէ՞ որ կրթությունն է, որ ձևավորում է մեր վարքը, ազդում մեր որոշումների կայացման վրա, իսկ այդ որոշումներն էլ ուղղակի կերպով ազդում են մեր կյանքի որակի, հաջողությունների և ձեռքբերումների վրա:

Խոսելով տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կամ SS ոլորտի մասին` պետք է նշել, որ հատկապես վերջին տասնամյակում այն ավելի խորը արմատներ ձգեց տնտեսության և գիտակրթական համակարգի բնագավառում: Հատկանշական է, որ այսօր դժվար է պատկերացնել կրթությունն առանց տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման: Տեղեկատվական նորագույն տեխնոլոգիաները արդեն իսկ դարձել են մեր կրթական համակարգի անբաժանելի մասը:

Հետազոտական այս աշխատանքում կփորձել են վեր հանել կրթության և SS-ի միջև գոյություն ունեցող ամուր կապը, SS-ի միջոցով կրթությունն ավելի հասանելի դարձնելը, և ներկայացնել դրանց դրական և բացասական ազդեցությունները:

Գլուխ 1

Կրթություն: Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ:

Գիտության ու մշակույթի արագ տեմպերով զարգացումնը զուգահեռ անընդհատ բարեփոխումների նոր պահանջներ է առաջանում ոչ միայն արդյունաբերության և տնտեսության ոլորտներում, այլև կրթական համակարգում: Վերջին տասնամյակում դրա լայնորեն կիրառումը նպաստել է գիտակրթական համակարգերի, արտադրողականության բարձրացմանը , ինչպես նաև այն ճանաչվել է գիտելիքահենք տնտեսության զարգացման հիմնաքար: Սակայն հետխորհրդային երկրները, այդ թվում և Հայաստանը ունեն առանձնահատուկ խնդիրներ. բարձր կրթական մակարդակ ունեցող հասարակությունները ստիպված էին բարեփոխումներ կատարելու կրթական համակարգում, ինչը հանգեցրեց նոր և դժվարին խնդիրների առաջացմանը՝ հին արժեքներ և նոր հրամայականներ:

Ցավոք, մեր կրթական համակարգը կառուցված է այնպես, որ մենք ավելի շատ մակերեսային բաներ ենք սովորում: Մեր կրթական համակարգը վազք է կրթական ծրագրի հետևից, ինչի պատճառով աշակերտները չեն հասցնում խորքային գիտելիքներ ձեռք բերել: Բայց մեր խնդիրը գիտելիք ունենալը չէ, այլ մտածողության հմտությունները զարգացնելը:

Այսօր էլ ուսուցման հիմքը հիմնային գիտելիքն է: Ոչ մի բժիշկ չի կարող բարդ վիրահատություններ անել առանց հիմնային գիտելիքի: Ոչ մի պատմաբան չի կարող վերլուծություններ անել առանց անուններ և թվականներ հիշելու. . . Գիտելիքն այսօր էլ կարևոր է, քանի որ, ինչպես շատ դիպուկ նշում է ամերիկացի հոգեբան Դանիել Ուիլինգհամը, եթե չկա գիտելիք, ապա ինչի՞ մասին ենք մենք մտածում: Այլ հարց է, որ պարզապես գիտելիք ունենալը բավարար չէ: Բայց առանց գիտելիքի մտածելն էլ [վտանգավոր է](#):¹

Արդի տեխնոլոգիաների նշանակության աճը և դրանց տիրապետելու անհրաժեշտությունը բերում է գրագիտության նոր, ավանդականից տարբեր հասկացություն, մեծ փոփոխության է ենթարկվում նաև սովորելու և սովորեցնելու բնույթը: Մինևույն ժամանակ կրթությունը դուրս է գալիս «դպրոց—համալսարան» ավանդական շրջանակից՝ տեղ բացելով հանրային կրթության զանազան ձևերի համար: Հայաստանում համացանցի և համակարգչի տարածման սկզբնական շրջանում մադիկ այդ ոլորտի մասին որոշակի գիտելիքներ էին ձեռք բերում մասնավոր կրթական հաստատություններում: Իհարկե հիմա իրավիճակը բոլորովին այլ է. տեղեկատվական տեխնոլոգիայի իմացությունն ու դրա նախնական տարրերը մտել են դպրոցական և համալսարանական ծրագրեր: Բայց անգամ այդ պայմաններում ամենաբարդը դպրոցում է իրականացվում նորագույն տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ներդրումն ու կիրառումը: Ցավոք, այսօր Հայաստանում դեռ կան շատ դպրոցներ, որոնք «զինված» չեն նորագույն տեխնիկայով, հարուստ չեն համակազմային դասարաններով: Իհարկե նման պայմաններում արդեն ավելորդ է դառնում խոսել որակական փոփոխությունների մասին: Հարց է առաջանում. «ո՞րն է համակարգչի (համացանցի) դերը կրթության մեջ, եթե կա այդպիսի դեր կամ մի՞թե հայկական դպրոցի համար առաջնահերթ խնդիրն այսօր, հայերեն լեզվով էլեկտրոնային կրթական բովանդակության գրեթե իսպառ բացակայության պայմաններում, ինտերնետային կապն է», ընդհանուր առմամբ հստակ պատասխան չկա:

¹ Մերոբ Խաչատրյան. "Ուսուցման արդյունավետ հնարներ", 2020, էջ 12

Այս գլխում մի փոքր կխոսենք նաև այն մասին, թե գործնականում ինչ է նշանակում տեղեկատվական տեխնոլոգիա և զարգացման ինչ փուլեր է անցել այն: Նախ համառոտ այն մասին, որ SS-ի տեխնոլոգիական խնդիրը առավել արդյունավետ արտադրական գործընթացներ իրականացնելն է: Ըստ տեխնոլոգիական կիրառման SS-ի տեսակներն են.

1. ձեռքի SS-եր՝ հատիչ, գրիչ, թանաք,
2. մեխանիկական SS-եր՝ գրամեքենա , հեռախոս, դիկտաֆոն, հաշվամեքենա
3. էլեկտրական SS-եր՝ էլեկտրական գրամեքենաներ, հաշվասարքեր,
4. էլեկտրոնային SS-եր՝ համակարգիչներ, հեռահաղորդակցման միջոցներ²:

Լավ, իսկ ո՞րն է SS-ի նպատակը: Դրա նպատակն է տեղեկատվական պաշարներից ստեղծել օգտագործողի պահանջները բավարարող որակյալ տեղեկատվական արտադրանք: Մի փոքր ակնարկ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների այն տեսակների մասին, որոնք ամենահաճախն են օգագործվում հատկապես կրթական համակարգում. դրանք են՝ Google (որոնողական համակարգ), Վիքիպեդիա (ազատ հանրագիտարան, որը գրվում է համատեղ այն օգտագործող մարդկանց կողմից: Հատուկ տիպի վեբ-կայք է, որ ստեղծված է համատեղ աշխատանքը հեշտացնելու նպատակով), Youtube (տեսանախագծային կայք, որի օգտատերերը և այցելուները կարող են որոշակի ինֆորմացիա ստանալ տեսանյութերի տեսքով), Microsoft Office Power point (ծրագիր, որը հնարավորություն է տալիս ցուցադրումներն ավելի գեղեցիկ դարձնել, որի մեջ կարող ենք ավելացնել նաև ձայնային և տեսաէֆեկտներ), նաև Quizizz, Goggle Forms և այլն:

Հաջորդ գլխում արդեն կներկայացնեմ դասապրոցեսի ընթացում օգտագործվող տեղեկատվական տեխնոլոգիաներից մի քանիսը, որոնք ավելի արդյունավետ և հետաքրքիր են դարձնում դասը:

² Ս.Գյուլումյան, Գալանտերյան,Պողոսյան,2016, “Տեղեկատվական համակարգեր և տեխնոլոգաներ”

Գլուխ 2

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների օգտագործումը

կրթական ոլորտում

Հայ ժողովուրդն աշխարհի ամենահնագույն ժողովուրդներից է և անցել է բարդ ու դժվարին, բայց հերոսական ու փառահեղ զարգացման ուղի: Հայ ժողովուրդը կերտել է հարուստ պատմություն ու մշակույթ՝ լի կորուստներով ու ձեռքբերումներով, հաղթանակներով ու պարտություններով: Ահա այդպիսի դժվարին ճանապարհով է

ձևավորվել հայ ժողովրդի պատմությունը, որը պետք է իմանա յուրաքանչյուր հայ: Առանց հայոց պատմության իմացության դժվար է համարվել ազգի ազգային բարձր ինքնազգիտակցություն ունեցող լիիրավ անդամ, և իհարկե այն հնարավորություն է տալիս հասնելու մեր ազգային ցանկությունների և նպատակների իրականացմանը, պահելու և պահպանելու մեր ազգային նկարագիրը: Այդ գործում մեծ է ուսուցչի դերը: Արդի ժամանակներում նա պետք է վերանայի իր աշխարհայացքային մոտեցումները և որդեգրի ժամանակաշրջանին և սերունդների հետաքրքրություններից բխող մտածելակերպ ու գործելակերպ: Պետք է քայլել ժամանակի ու տեխնիկայի զարգացումներին համընթաց և փորձել տեղեկատվական տեխնոլոգիաները դարձնել դասապրոցեսի անբաժան մասը: Ըստ իս՝ SS-ն դասը աշակերտի համար դարձնում է ավելի հետաքրքիր, գունեղ ու հասանելի: Դրա ճիշտ և գրագետ օգտագործման դեպքում կարելի է հասնել անգամ «ամենածույլ» աշակերտի մոտ հետաքրքրասիրության առաջացմանը:

Հետազոտական աշխատանքի այս բաժնում կփորձեն ներկայացնել այն դասապրոցեսները, որոնցում քիչ թե շատ օգտագործվել են արդի տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ:

9-րդ դասարան, Հայոց պատմության դաս, թեման՝ «Հայկական հարցը Փարիզի վեհաժողովում, Սևրի պայմանագիրը»: Դասի նպատակն էր. աշակերտն իմանա Փարիզի խորհրդաժողովի հրավիրման ժամանակը, Հայկական հարցը ներկայացնող պատվիրակությունները, Սևրի պայմանագրի 88-93-րդ հոդվածների բովանդակությունը և իհարկե այդ պայմանգրի պատմական նշանակությունը: Նախապես աշակերտներին հանձնարարվել էր՝ օգտվելով սկզբնաղբյուրներից, բերել լրացուցիչ տեղեկություն դասի վերաբերյալ: Դասարանը բաժանվել էր խմբերի. առաջին խումբը պատրաստել էր տեսասահիկ, որտեղ նկարների և փոքրիկ տեսանյութերի միջոցով ստացել էին հետաքրքիր «ֆիլմ» Սևրի պայմանգրի կնքման, կարևորության, պատմական նշանակության վերաբերյալ: Տեսասահիկը պատրաստելու համար աշակերտներն օգտվել էին Microsoft Office Power point ծրագրից:

Աշակերտների մյուս խումբը պատրաստել էր գծապատկեր, որում ներկայացված էին Փարիզի խորհրդածոդովում ներկայացած երկու հայկական պատվիրակությունների առաջադրած պահանջների կարևորությունը, նմանություններն ու տարբերությունները: Դասարանի հետ միասին մենք հասանք մեր առջև դրված խնդրի լուծմանը՝ չունենալով գերժամանակակից համակարգչային դասասենյակներ, բայց տիրապետելով նորագույն տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նրբություններին և հմտություններին: Նաև կիրառելով այդ գիտելիքները դասապրոցեսի ընթացքում՝ ստացանք հազեցած, հետաքրքիր և ժամանակակից դաս: Աշակերտները մեծ բավականություն ասացան դասից, քանզի սովորեցին և կիրառեցին նաև տեղեկատվական տեխնոլոգիաների մի քանի տեսակներ:

Դասերին պատրաստվելիս, հատկապես ցածր դասարաններում, ես նաև օգտվում եմ ինտերնետային ռեսուրսներից՝ օգտագործելով ամենատարբեր տեսողական, երաժշտական և վիդեո նյութեր, քանզի գաղտնիք չէ, որ ավելի ցածր դասարանի աշակերտների հետաքրքրությունը շարժելու և բավարարելու համար անհրաժեշտ է օգտագործել «մանկավարժական զինանոցի բոլոր հնարքները»: Պատմություն առարկան նոր ուսումնասիրող աշակերտները ցանկանում են տեսնել և լսել, իմանալ և ուսումնասիրել ավելի շատ նյութ, քան զրքում է: Ներկայացնեմ տեղեկատվական տեխնոլոգիայով հազեցած այդպիսի մի դաս.

6-րդ դասարան, Հայոց պատմություն - «Քարի դարը» թեմայի ամփոփում: Դասի նպատակն էր. աշակերտն իմանա՝ ինչու էր դարաշրջանն անվանվում քարի դար, քանի ենթափուլերի էր բաժանվում, բնութագրի Հայկական լեռնաշխարհի բնիկների զբաղմունքը, աշխատանքի գործիքները, պաշտամունքը և կրոնական հավատալիքները: Աշակերտները արեցին թեմայի ամփոփում, պատասխանեցին հնչեցված հարցերին, այնուհետև համակարգչով դիտեցին նկարներ և տեսաֆիլմեր վերաբերող նախնադարին և նախամարդուն: Դա հնարավորություն տվեց ավելի ամրապնդելու ստացած գիտելիքը և հասնել նյութի պահպանմանը հիշողության մեջ:

12-րդ դասարան, Հայոց պատմություն - Արցախյան շարժում: Դասի նպատակն էր. աշակերտն իմանա Արցախյան շարժման սկիզբն ու ընթացքը, լուսաբանի «Կոլցո»

գործողությունը և դրա հետևանքները, նկարագրի Գետաշենի և մյուս գյուղերի հայության հերոսական ինքնապաշտպանությունը: Դասը հարուստ էր լրացուցիչ նյութերով, պատմական սկզբնաղբյուրներով և, իհարկե, տեղեկատվական տեխնոլոգիայով: Տրոնտալ հարցադրումներից, քննարկումներից և վերլուծություններից հետո աշակերտներին ցուցադրվեց Արցախյան առաջին պատերազմի իրական դրվագները, ազատամարտիկների անձնուրաց և հերոսական պայքարը: Աշակերտներն իրենց հերթին պատրաստել էին սահիկաշար, որտեղ ներկայացված էր Արցախյան երկու պատերազմների հերոսների նկարները:

Դասը հասավ իր նպատակին: Աշակերտները դասը եզրափակեցին հայրենասիրական ոգեշնչող թևավոր խոսքերով:

Հետագոտական աշխատանքի հաջորդ գլխում կուսումնասիրենք տեղեկատվական տեխնոլոգիաների դրական և բացասական ազդեցությունը և կործանարար կախվածությունը:

Գլուխ 3

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ. օգուտ, թե՞ վնաս:

SS-ի դրական և բացասական ազդեցությունը

SS ոլորտի աննախադեպ զարգացումը իր հետ բերեց նաև մի շարք բացասական հետևանքներ: 21-րդ դարը տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կտրուկ զարգացման ժամանակաշրջան բնութագրվելուց բացի, բնութագրվում է նաև դրանից մարդու կախվածության ժամանակարջան: Մարդկային կյանքի առօրեայի անբաժանելի մասն է դարձել բջջային հեռախոսները, պլանշետները և մյուս էլեկտրոնային սարքավորումները որոնցով մարդը կազմակերպում է իր առօրյա թե կյանքը և թե աշխատանքը: Բնականոն զարգացման երևույթ է, երբ տեղեկատվական տեխնոլոգիաներն իրենց տեղը զիջում են նորերին՝ նոր սերնդի SS-երին:

Ինտերնետային տեխնոլոգիաների ամենատարածված միջոցի զարգացմանը զուգընթաց վերջին տարիներին սկսել է կիրառվել «համացանցային կախվածություն» եզրույթը: Բազմաթիվ են հետազոտությունները, գիտական հրապարակումները և գիտաժողովները, որտեղ խոսվում է ինտերնետային կախվածության՝ որպես ժամանակակից խանգարման մասին: Որքան արագ են զարգանում ժամանակակից տեխնոլոգիաները, այնքան մեծ է դրանց կիրառման հետևանքով առաջացած բացասական դրսևորումների [հավանականությունը](#)³:

Հետազոտական աշխատանքի վերջին գլխում կխոսենք տեղեկատվական տեխնոլոգիաների դրական և բացասական ազդեցության մասին և գուցե կկարողանանք պատասխանել այն հարցին, որ արդյոք այն օգուտ է, թե վնաս: Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներն իրենց զարգացման առավելություններով հանդերձ ունեն նաև բացասական կողմեր:

³ Լուսինե Կարապետյան, «Ինտերնետային կախվածության հիմնախնդիրների շուրջ», էջ 30.

1. SS-ն այսօր համարվում է թիվ 1 տեղեկատուն, այսինքն այն ապահովում է **տեղեկատվության մատչելիություն**, որը թերևս դրական կողմ է: Բայց այն ունի նաև իր բացասական կողմը: Ինֆորմացիան այսօր այնքան հասանելի է, որ մարդը շատ քիչ ջանք ու խելք է օգտագործում այն գտնելու համար: Օրինակ՝ կա լուծում պահանջող խնդիր, որի պատասխանն իմանալու համար այսօր չենք փորձում այն ինքնուրույն լուծել, այլ պարզապես դրա պատասխանը փնտրում ենք ինտերնետում: Բացի այդ որքան էլ վերջինս պարունակում է կարևոր ինֆորմացիա, այն միևնույն ժամանակ տալիս է ստահող, կեղծ կամ իրականությանը չհամապատասխանող ինֆորմացիա, որին իր հերթին կարող է առաջացնել լարվածություն և ագրեսիա:

2. SS-ի բացասական ազդեցություններից է իհարկե **առողջությանը** հասցվող վնասը: Շատերը կհակադրվեն այս կարծիքին, հեկաբար հիմնավորենք մեր փաստարկը: SS-ն առաջին հերթին ազդում է մեր տեսողության վրա՝ նրանից երկար ժամանակ օգտվելու դեպքում, երկրորդ՝ այն ազդում է մարդու ամբողջ օրգանիզմի վրա իր արտանետած էլեկտրամագնիսական ճառագայթների պատճառով, ինչն իր հերթին կարող է բերել նյարդային, իմունային և արտանոթային համակարգի խանգարումներ:

3. SS-ն խնայում է մեր **ժամանակը**, ասինքն նրա շնորհիվ մեզ անհրաժեշտ ինֆորմացիան ավելի արագ ենք գտնում կամ թեկուզ մարդկանց հետ ավելի արագ կապ հաստատում: Ճիշտ է՝ ոմանք այն օգտագործում են խելամտորեն, ոմանք էլ այն պարզապես դարձրել են միջոց՝ կյանքի թանկարժեք բոլորները սպանելով բջջային հեռախոսներում կամ իներնետում:

4. SS-ի անսահմանափակ օգտագործումն իր հերթին հանգեցնում է **կախվածության**: Ահա 21-րդ դարի SS ոլորտի ամենավնասակար կողմը. մարդը թերևս կարող է սնվել թերի, չքնել կամ պարզապես չհանգստանալ, բայց կարող է մի ամբողջ օր անցկացնել համակարգչի դիմաց, որն էլ իր հերթին առաջ է բերում անքնություն, խրոնիկ մի շարք հիվանդություններ:

5. SS-ի անսահմանափակ օգտագործման հասցրած մեծագույն վնասներից է նաև **կենդանի հաղորդակցության** խաթարումը մարդկանց, հարազատների և ընկերների միջև՝ շատ հաճախ այն փոխարինելով օն-լայն հարթակում շփման ձևերով: Գիտենք, որ

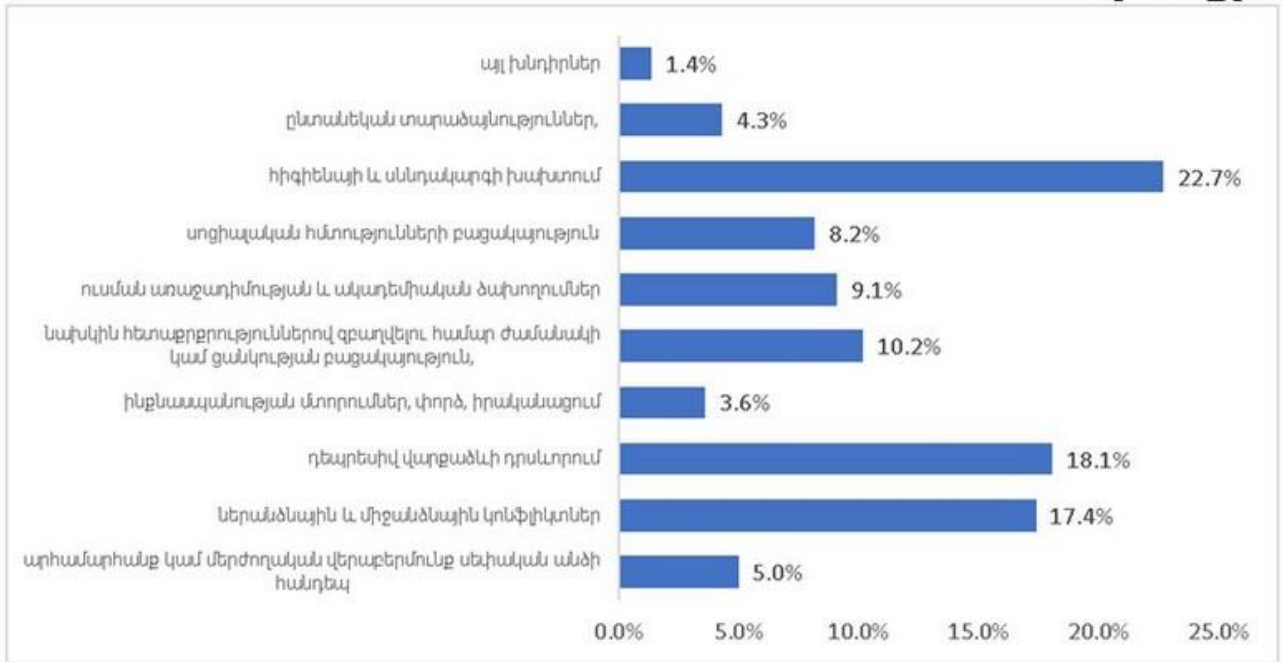
մարդը հասարակական էակ է և կարիք ունի շարունակական կենդանի շփումների մյուս մարդկանց հետ: Եթե դրանք խաթարվում են, ապա այն իր հետ բերում է մի շարք հոգեբանական խնդիրներ:

Ինտերնետ կախվածություն, ինտերնետի չարաշահում, ինտերնետի հիվանդագին կիրառում. սրանք եզրույթներ են, որոնք բազմաթիվ հետազոտողների քննության առարկա են դարձել:

Օրինակ Ք.Յունգը ինտերնետային կախվածությունը որպես հոգեկան առողջության խնդիր որակող տեսաբաններից է: Նա նշում է, որ ինտերնետային կախվածություն կարող է ունենալ յուրաքանչյուրը: Մեկ այլ տեսաբան Մ.Գրիֆիթսը նշում է, որ տեխնոլոգիական կախվածությունը սկզբում դրսևորվում է պասիվ, բայց հետո այն կարող է դառնալ հիվանդագին: Այս տեսակետներին հակադրվում է Վ.Գլասերը, ով իր «Դրական կախվածություն» աշխատությամբ փորձում է ապացուցել, որ ոչ բոլոր կախվածություններն են [բացասական](#):⁴ Ուշադիր զննենք տրամագիրը՝ կատարված հետազոտությունների արդյունքում պարզ է դարձել, որ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների «չափազանց շատ լինելը մեր կյանքում» բերում է հետևյալ խնդիրների առաջացմանը, ինչն էլ իր հերթին հանգեցնում է գիտակրթական մակարդակի նվազեցմանը:

⁴ Լուսինե Կարապետյան, “Ինտերնետային կախվածության հիմնախնդիրների շուրջ, էջ 32

Տրամագիր 1.

Այսպիսով, այս աշխարհում ամեն բան հարաբերական է: Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները սրընթաց զարգանում են՝ հեշտացնելով մեր կյանքը, առօրյան, սակայն դրան զուգահեռ նաև վնասում են մեզ: Մենք պետք է կարողանանք զատել կարևորն անկարևորից, հասկանալ ու գիտակցել, թե որն է մեզ համար առաջնային և որը՝ երկրորդային կամ պարզապես անկարևոր:

Եզրակացություն

Հետազոտական այս աշխատանքն ընտրված չէ պատահականության սկզբունքով:

21-րդ դարը գիտատեխնիկական հեղաշրջման և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների սրընթաց զարգացման դարաշրջան է: Այսօր երեխաներին հասանելի է գրեթե ամեն ինչ համացանցում, և թերևս դա է հիմնական պատճառներից մեկը, որ նրանք մեծանում են ծնողից «անկախ», խզվում է ծնող-երեխա, աշակերտ-ուսուցիչ բնական կապը: Դա հանգեցնում է ֆիզիկական և հոգեկան լուրջ խնդիրների, իհարկե նաև կրթական մակարդակի նվազեցման: Ուստի չափազանց կարևոր է, որ այդ խնդրի լուծմամբ

զբաղվել «այսօր»՝ հանուն երեխայի ապագայի, այն երեխայի, որը վաղը կերտելու է մեր երկրի ապագան: Առօրյայում և դասին կարևորել տեղեկատվական տեխնոլոգիաների օգտագործումը, բայց չափավոր՝ առանց վնասելու կրթությունն ու երեխային:

Կցանկանայի ավարտել Ֆեդոր Իվանովիչ Յանկովիչ դե Մարիևո հետևյալ խոսքերով, որը նա ուղղում էր ուսուցիչներին. *«Ուսուցիչը պետք է անդրադառնա ոչ այնքան աշակերտների հիշողությանը, որքան նրանց մտքին, որպեսզի հասնի ըմբռնմանը, ոչ թե պարզապես անգիր անելուն»:*

SS ոլորտի զարգացմանը զուգահեռ տպավորություն է ստեղծվում, թե ամեն բան ավելի հեշտ է դարձել, սակայն իրականում ուսուցչի առջև դրված խնդիրն ավելի է բարդացել այնքանով, որ ուսուցիչները իսկապես պետք է կրկնապատկեն իրենց ջանքերը՝ աշակերտի մոտ զարգացնելու մտածողություն և թույլ չտալու, որ ավտոմատիկան խաթարի առողջ մտածողությունն ու հարաբերությունները:

Հավելված

ԴԱՍԱՊԼԱՆ

Առարկան՝ Հայոց պատմություն	Ուսուցիչ՝ Գոռ Հովհաննիսյան Արծվանիկի միջնակարգ դպրոց
----------------------------	---

Դասարան՝	12-րդ
Թեմա	Անկախ պետականության կայացման գործընթացը
Օգտագործվող նյութեր	Դասագիրք, քարտեզ, տետր
Ամբողջական պատկեր և դասի նպատակ	<p>1. Մովորողը տեղեկություններ ստանա անկախության գործընթացի վերաբերյալ, վեր հանի նրա շարժիչ ուժերը</p> <p>2. Գիտակցի անկախացման գործընթացի էությունը, նրա համահայկական և համաժողովրդական բնույթը</p>
Վերջնարդյունքներ	<p>.</p> <p>.Գնահատել անկախության կերտման հիմնական փուլերը</p> <p>.Ձևավորել պետականության և պետության նկատմամբ հավատ, վստահություն.</p> <p>.Արժևորել ՀՀ անկախության պատմական նշանակությունը, Ազգային բանակի կազմավորումը, ժողովրդավարության հաստատումը:</p>
Դասի ընթացք ա) Դասի մուտք՝ սկիզբ և խթանում	Խթանում, հետաքրքրությունների ստեղծում, ծանոթացում դասանյութին, խնդիրների
Դասի ընթացք բ) Դասի հիմնական մաս իմաստի ընկալում	<p>Ուսուցանվող նյութի բովանդակության ուսումնասիրում և հետազոտում: Մտքերի քարտեզագրման միջոցով վեր են հանվում անկախության կերտման հիմնական օղակները, փուլերն ու օրինաչափությունները: Կատարվում է խմբակային աշխատանք, քննարկվում են հոդվածներ ՀՀ սահմանադրությունից, վերլուծվում են նրա հիմնարար սկզբունքները:</p>

<p>Դասի ընթացք գ) Դասի ամփոփում՝ կշռադատման փուլ</p>	<p>Արդյուքների վերլուծություն, հետադարձ կապի ապահովում, հետագա անելիքների հստակեցում: Ամբողջացվում են սովորողների ձեռք բերած գիտելիքները:</p>
<p>Դասի ընթացքում կիրառվող մեթոդներ</p>	<p>Խառը, համագործակցային, շրջված դասարանի մեթոդ:</p>
<p>Դասին ուսուցանվող հասկացություններ, եզրույթներ, գաղափարներ թեորեմներ</p>	<p>ՀՀ անկախության հանրաքվե, անկախության հռչակում, նախագահական ընտրություններ, ՀՀ սահմանադրության ընդունում, Հայոց ազգային քանակի կազմավորում:</p>
<p>Ներառարկայական և միջ- առարկայական կապեր</p>	<p>Ապահովվեց միջառարկայական կապ Հայոց պատմություն և Հայոց լեզու առարկաների միջև:</p>
<p>Տնային աշխատանք</p>	<p>Տրվում է տնային աշխատանք՝ աղյուսակի միջոցով համեմատական գուգահեռներ անցկացնել Հայաստանի 1-ին և 3- րդ հանրապետությունների անկախացման գործընթացների միջև:</p>

Օգտագործված գրականության ցանկ

1. Մերոբ Խաչատրյան . «Ուսուցման արդյունավետ հնարներ»
2. Ս.Գյուլումյան, Ա.Գալանտերյան, Մ.Պողոսյան. «Տեղեկատվական համակարգեր և տեխնոլոգիաներ»
3. Ս.Է.Կոսեմյան, Ա.Սմբատյան. «Ինֆորմատիկա և ՏՏ-ի հիմունքներ»
4. Լուսինե Կարապետյան. «Ինտերնետային կախվածության հիմնախնդիրների շուրջ»:
5. Ա. Ղուկասյան, Հայոց պատմություն, Ուսուցչի ձեռնարկ 8-9.